

DICTAMEN A L'AVANTPROJECTE DE LLEI, DE LA GENERALITAT, DE COOPERACIÓ I DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

D'acord amb les competències atribuïdes al Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana per la Llei 1/2014, de 28 de febrer, i prèvia la tramitació corresponent, el Ple del Comité, en la seua sessió extraordinària celebrada el dia 15 de desembre de 2016, emet el següent Dictamen.

I.- ANTECEDENTS

El dia 24 de novembre de 2016 va tindre entrada en la seu del CES-CV, escrit de l'Honorable Sr. Conseller de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Sr. Manuel Alcaraz Ramos, sol·licitant, amb caràcter d'urgència, l'emissió del preceptiu Dictamen de l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Cooperació i Desenvolupament Sostenible, de conformitat amb el que es disposa en l'article 4, punt 1, apartat a), en relació amb l'article 24 de la Llei 1/2014, de 28 de febrer, de la Generalitat, del Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana.

Junt amb el text de l'Avantprojecte de Llei, s'ha remés a esta Institució la Resolució d'inici del procediment d'elaboració, l'Informe de necessitat i oportunitat, la Memòria econòmica, l'Informe sobre coordinació informàtica dels projectes normatius, l'Informe sobre impacte de gènere, l'Informe sobre impacte en la família, l'Informe sobre impacte en matèria d'infància i adolescència, l'Informe d'al·legacions de Presidència i de les Conselleries, l'Informe de la Direcció General de Pressupostos, l'Informe de la conselleria competent en matèria de funció pública, l'Informe de la direcció general competent en matèria de sector públic, l'Informe de l'Advocacia de la Generalitat, l'Informe sobre afectació a la competitivitat, l'Informe de la Intervenció General, l'Informe de la Sotssecretaria i l'Informe de la Direcció General de Cooperació i Solidaritat de sometiment a informació pública.

De forma immediata, es va convocar la Comissió de Relacions Laborals, Cooperació i Ocupació, a la qual es va donar trasllat de l'Avantprojecte de Llei, per a elaborar l'Esberrany de Dictamen, segons disposa l'article 41.1 del Reglament d'Organització i Funcionament del Comité.

El dia 29 de novembre de 2016 es va reunir la comissió per a elaborar l'esberrany de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Cooperació i Desenvolupament Sostenible, text que va ser exposat en esta sessió pel director general de Cooperació i Solidaritat, de la Conselleria de Transparència, Responsabilitat Social, Participació i Cooperació, Sr. Federico Buyolo García.

Novament, el dia 12 de desembre de 2016, es va tornar a reunir la comissió, per a continuar en l'elaboració de l'Esborrany de Dictamen a l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Cooperació i Desenvolupament Sostenible.

Este esborrany de Dictamen va ser elevat al Ple ordinari del dia 15 de desembre de 2016 i aprovat, per unanimitat, segons el que preceptua l'article 17.5 del Reglament d'Organització i Funcionament del CES-CV.

II.- CONTINGUT

L'Avantprojecte de Llei, objecte del present Dictamen, consta d'Exposició de Motius, 31 articles, distribuïts en sis Capítols, tres Disposicions Addicionals, Disposició Derogatòria única i tres Disposicions Finals.

En l'**Exposició de Motius** s'indiquen com a antecedents dos fets que han permès que la cooperació descentralitzada valenciana al desenvolupament tinga com un dels seus senyals d'identitat pròpia, un ampli teixit associatiu. Un, que l'any 2007 Les Corts van aprovar la Llei 6/2007, de 9 de febrer de la Generalitat, de la Cooperació per al Desenvolupament de la Comunitat Valenciana, com a manifestació de la voluntat del poble valencià de compromís solidari amb els països i pobles del Sud i l'altre, que en 2009, la Comunitat Valenciana es va adherir al Pacte Valencià contra la Pobresa, signat per tots els partits polítics amb representació en Les Corts, en la lluita contra la pobresa i a favor del desenvolupament sostenible en els pobles.

A més, s'apunta que, a partir de l'any 2015, el context de la Cooperació Valenciana al Desenvolupament ve marcat per un nou escenari de reptes que ha suposat l'adopció, per l'Assemblea General de Nacions Unides, de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, integrada per 17 objectius i 169 metes, que constitueix el marc per a totes les polítiques de cooperació i desenvolupament, per als instruments de finançament i per a les aliances a nivell mundial, estatal, autonòmic i local, que possibilita una oportunitat excepcional a les comunitats i autoritats locals, regionals i internacionals de treballar juntes sobre bases noves i innovadores, centrades en els drets humans dels pobles i que promouen la governança a diversos nivells i el desenvolupament territorial.

En este context, La Generalitat considera la política de cooperació al desenvolupament com una dimensió integrant de la salut democràtica de la Comunitat, que es pot valorar pel seu compromís internacional cap a un món més lliure, just i en pau, en i des de societats plurals, complexes, interdependents i interconnectades. Una política de cooperació al desenvolupament, com una de les polítiques públiques socials, que el seu objectiu és promoure el desenvolupament humà sostenible, impulsant processos de democratització, bon govern, foment de la pau i el respecte dels drets humans de les dones i dels homes, considerant a les persones com a titulars de drets i a les administracions com a titulars d'obligacions.

Per tant, s'entén que esta responsabilitat ha de traduir-se en una Cooperació al Desenvolupament que comprega la resta de polítiques públiques i que incorpore

nous actors i noves veus i per això, la consecució dels Objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, a la Comunitat Valenciana, encara que s'adopta com una acció de govern del Consell, ha de ser marc i orientació de totes les administracions públiques valencianes, els agents socials i econòmics i de la ciutadania valenciana en el seu conjunt.

Esta Llei contempla, com una responsabilitat de govern, des del compromís amb la governança global i amb l'eficàcia de les polítiques de desenvolupament, assumir el repte de crear un nou model de Cooperació Descentralitzada, basada en el diàleg polític i social, millorar la participació i la col·laboració amb les ONGD valencianes i reforçar les capacitats dels actors valencians, així com considerar la participació del sector privat, i en particular de les empreses adherides al Pacte Mundial de Nacions Unides (Global Compact), que opera a Espanya a través de la Xarxa Espanyola com a iniciativa de responsabilitat social empresarial, en la col·laboració amb la Generalitat, en el foment de la Cooperació per al Desenvolupament i en la consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible. En este context, en particular, l'Agenda 2030 reconeix la diversitat del sector Privat i esmenta les cooperatives com a part d'ell, reconeixent el seu paper en la consecució dels objectius, conscient que és impossible l'èxit dels mateixos sense la creativitat i la innovació de l'economia social, per a resoldre els reptes del desenvolupament sostenible.

En definitiva, esta Llei permet articular en un únic text del màxim rang, els diferents elements que actualment constitueixen la política de la Generalitat en matèria de Cooperació al Desenvolupament i, al mateix temps, adequar-los a la realitat i els reptes actuals, encaminats a la concreció, aprofundiment i consecució dels Objectius de Desenvolupament Sostenible de l'Agenda 2030, procurant la coherència, coordinació i complementarietat de les actuacions i la seua articulació amb les prioritats de desenvolupament dels territoris on actue mitjançant una cooperació integral.

El **Capítol I “Disposicions Generals”**, articles 1 a 3, conté tres articles que tracten sobre els aspectes generals com l'objecte de la llei, l'àmbit d'aplicació, amb cinc eixos centrals de l'agenda 2030 de Desenvolupament Sostenible i els principis en matèria de cooperació al desenvolupament i de solidaritat per a contribuir al seu compliment.

El **Capítol II “Planificació, modalitats i avaluació”**, articles 4 a 8, amb quatre articles sobre la planificació de la cooperació al desenvolupament sostenible, amb el pla director quadriennal i el pla d'acció anual, els instruments de la cooperació al desenvolupament, les modalitats de la cooperació al desenvolupament, les prioritats geogràfiques i l'avaluació de les actuacions de la cooperació per al desenvolupament sostenible.

El **Capítol III “Organització”**, articles 9 a 17, conformat per nou articles, dedicat a l'organització de la cooperació al desenvolupament en la Generalitat i defineix les funcions que corresponen a diferents òrgans, en concret, a Les Corts, El Consell, La Conselleria competent en matèria de cooperació al desenvolupament, El Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament, l'Alt Consell Consultiu per al

Desenvolupament de l'Agenda 2030, el Comitè Permanent d'Acció Humanitària de la Comunitat Valenciana i la coordinació de la Generalitat amb les administracions locals de la Comunitat Valenciana i la coordinació de la Generalitat amb altres institucions i entitats nacionals i internacionals.

El **Capítol IV “Recursos, finançament i control”**, articles 18 a 21, conté quatre articles que regulen els recursos humans, els recursos econòmics, necessaris per a dur a terme les accions de cooperació valenciana al desenvolupament, el finançament i control i el règim fiscal de les aportacions efectuades a organitzacions no governamentals i a projectes de cooperació per al desenvolupament.

En el **Capítol V “Dels subjectes intervinents en la cooperació al desenvolupament”**, articles 22 a 28, amb set articles tracta de la definició i fonamentació dels agents de la cooperació al desenvolupament, les organitzacions no governamentals per al desenvolupament, el personal cooperant professional, el voluntariat, el registre d'agents de la cooperació al desenvolupament de la Comunitat Valenciana, la participació de les cooperatives de treball, socials i de productors, les empreses i les organitzacions empresarials de la Comunitat Valenciana en la cooperació al desenvolupament i la participació de les organitzacions sindicals de la Comunitat Valenciana en la cooperació al desenvolupament.

El **Capítol VI “Infraccions i sancions”**, articles 29 a 31, conté tres articles relatius al règim jurídic, als òrgans competents i al procediment sancionador.

En la **Disposició Addicional Primera** s'estableixen els compromisos pressupostaris, a destinar un 0,7% de la despesa no financera de la Generalitat a polítiques vinculades amb la cooperació al desenvolupament per a la consecució dels objectius de l'Agenda 2030.

La **Disposició Addicional Segona** contempla les ajudes excepcionals i preferents, en circumstàncies o situacions excepcionals, que deriven d'una crisi humanitària, derivades de catàstrofes naturals o de conflictes d'origen humà.

La **Disposició Addicional Tercera** indica el termini de 12 mesos, a partir de l'aprovació de la Llei per a la remissió a Les Corts d'un Informe sobre la previsió de compliment del compromís de destinar un 0,7% de la seua despesa no financera a polítiques vinculades a la cooperació al desenvolupament.

La **Disposició Derogatòria Única** deroga en concret, la Llei 6/2007, de 9 de febrer, de la Generalitat, de Cooperació al desenvolupament de la Comunitat Valenciana, la Llei 11/2010, de 16 de juliol, de la Generalitat, Reguladora de l'Estatut de les Persones Cooperants Valencianes, el Decret 18/2009, de 23 de gener del Consell, pel qual es regula la Comissió Interterritorial de Cooperació al Desenvolupament i el Decret 231/2007, de 30 de novembre, del Consell, pel qual regula la Comissió Interdepartamental de Cooperació al Desenvolupament, així com totes les normes d'igual o inferior rang en el que contradiguen o s'oposen al que es disposa en la present Llei.

En la **Disposició Final Primera** s'autoritza al Consell per a dictar les disposicions necessàries per al desenvolupament i execució de la present llei.

La **Disposició Final Segona** disposa que en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'esta llei, el Consell aprovarà els reglaments de desenvolupament de la mateixa, donant-se prioritat a la regulació del reglament que regule la composició i funcionament de l'Alt Consell Consultiu per a l'Agenda 2030, de la Comissió Interdepartamental per a l'Agenda 2030 i el Consell Territorial Sectorial per a l'Agenda 2030.

I la **Disposició Final Tercera** estableix que la present llei entrarà en vigor l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

III.- OBSERVACIONS DE CARÀCTER GENERAL

El CES-CV considera que les matèries objecte d'esta llei haurien de regular-se per separat i legislar d'una banda, la cooperació i per l'altra, el desenvolupament sostenible, amb les conseqüències normatives que això comportaria.

En l'Exposició de Motius i en l'articulat s'utilitza l'expressió "*països del Sud*". Des del Comitè s'entén que seria més convenient utilitzar les expressions "*països més empobrits*" o "*països objecte d'actuacions de cooperació*", en línia amb l'Informe emès per l'Advocacia General de la Generalitat sobre este avantprojecte de llei.

El Comitè Econòmic i Social proposa afegir en el text legal, darrere del terme Agenda 2030, el següent tenor: "*o qualsevol altre compromís internacional anàleg vigent subscript en el futur que ho substituïska*".

IV.- OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

Article 1. Objecte

En relació a l'objecte, des del CES-CV es troba a faltar un article que faça esment i regule els objectius clars de la llei. En este sentit, este article hauria de complementar-se regulant aquests objectius.

En el punt 4 d'este article s'observa un error material, atès que hauria d'aparèixer el número 4 i no el 2 com ve en el text.

Article 3. Principis

En relació als principis, des del Comitè, es realitzen les següents recomanacions generals, entre les quals destaquem les següents: la planificació amb la participació de la pluralitat dels actors; l'eficiència, l'eficàcia i l'avaluació en tot el procés de la

cooperació; la rendició de comptes i la transparència i en últim lloc, la promoció del treball decent com a eina de desenvolupament.

En concret, en el punt 2, c), s'esmenta a la *“economia social solidària”*. Este terme no es correspon amb la legislació espanyola, doncs l'article 2 de la Llei 5/2011, de 29 de març, d'economia social, fixa la denominació *“economia social”* i la seua conceptualització per a tot el territori nacional.

En el punt 2, e), s'estableix l'impuls de la Responsabilitat Social Empresarial (RSE) en el sector privat valencià, a exclusió de l'economia social. No obstant això, el CES-CV entén que l'impuls de la RSE inclou a tot el sector privat, amb independència de la seua forma jurídica, per la qual cosa és evident que el sector de l'economia social també està inclòs.

I en el punt 2, u), es considera que seria millor utilitzar el terme *“treballar per la pau”* en lloc de *“construir-la”*.

Article 6. Modalitats de la cooperació al desenvolupament

El CES-CV considera que en relació a la definició i la consideració de les modalitats de cooperació al desenvolupament, tant la bilateral com la multilateral deurien estar en el text millor definides i més concretes.

Article 8. Avaluació de les actuacions de la cooperació per al desenvolupament sostenible

El CES-CV entén que les diferents dimensions que han d'integrar-se en un adequat sistema de rendició de comptes, són la que es relacionen a continuació: la transparència; el control efectiu dels fons de AOD desemborsats, l'avaluació contínua de les polítiques de cooperació i l'aprenentatge col·lectiu.

Article 18. Recursos humans

El CES-CV entén que ha d'aclarir-se la diferència entre els supòsits entre els quals el personal funcionari o laboral de la Generalitat treballa en tasques de cooperació al desenvolupament i ajuda o emergència humanitària per a una Organització No Governamental de Desenvolupament (ONGD) i aquells supòsits en els quals ho fa de manera directa per a la Generalitat, amb els efectes que sobre els costos de personal suposa en un o un altre cas.

Article 22. Agents de la cooperació

Els agents de la cooperació internacional al desenvolupament, com a expressió col·lectiva de la solidaritat de la societat valenciana amb els pobles empobrits, són interlocutors fonamentals de les administracions públiques en esta matèria. Esta interlocució es durà a terme bàsicament a través de les instàncies representatives de les organitzacions no governamentals de desenvolupament i altres agents de la cooperació i en el Consell Valencià de Cooperació al Desenvolupament.

En este sentit, el Comité considera que els agents de la cooperació internacional al desenvolupament a la Comunitat Valenciana, les institucions i entitats haurien de reunir els següents requisits:

a) Constituir una organització amb personalitat jurídica i capacitat legal per a actuar d'acord amb la normativa vigent en l'àmbit de la cooperació internacional al desenvolupament.

b) Tindre entre les seues finalitats o com a objecte exprés, segons figure en els seus Estatuts o document equivalent, la realització d'activitats de cooperació internacional al desenvolupament o d'acció humanitària.

c) Tindre seu social o delegació permanent a la Comunitat Valenciana, i disposar en la mateixa d'una estructura susceptible de garantir suficientment l'aplicació dels seus plans, el desenvolupament de les seues activitats i el compliment de les seues obligacions.

d) Respectar els principis, objectius i criteris d'actuació previstos en el capítol I de la present llei.

D'altra banda, el CES-CV entén que els gestors de l'activitat de cooperació al desenvolupament no deurien perseguir ànim de lucre.

Article 27. Participació de les cooperatives de treball, socials i de productors, les empreses i les organitzacions empresarials de la Comunitat Valenciana en la cooperació al desenvolupament

A més, en el text d'este article se cita, repetides vegades, sense rigor legal, a les cooperatives de treball socials i de productors. En el Decret Legislatiu 2/2015, de 15 de maig, pel qual s'aprova la Llei de Cooperatives de la Comunitat Valenciana, no figuren cooperatives classificades amb estes denominacions entre les tretze classes que la llei contempla. El Comitè considera que seria més adequat referir-se a les cooperatives en termes generals, sense concretar cap classe, com sí fa l'Agenda 2030 de Nacions Unides i la pròpia Exposició de Motius d'este avantprojecte.

Article 28. Participació organitzacions sindicals de la Comunitat Valenciana en la cooperació al desenvolupament

El CES-CV considera que seria convenient que els apartats a), d), i), f) i g) en relació a la participació de les organitzacions sindicals de la Comunitat Valenciana en la cooperació al desenvolupament es contemplaren també per a la participació de les empreses i les organitzacions empresarials de la Comunitat Valenciana.

Disposició Addicional Primera. Compromisos pressupostaris

Des del Comitè es recomana que els pressupostos dedicats a Ajuda Oficial al Desenvolupament, segons els criteris establits pel Comitè d'Ajuda al Desenvolupament, (CAD), de l'OCDE, siguen com a mínim el 0,4% del pressupost consolidat de la Comunitat Valenciana, abans que finalitze l'any 2018 i el 0,7 % a partir de 2018.

Disposició Final Tercera

En esta disposició s'indica l'entrada en vigor l'endemà de la seua publicació en el Diari Oficial de la Comunitat Valenciana, quan deuria indicar l'actual denominació que és el Diari Oficial de la Generalitat Valenciana.

V.- CONCLUSIONS

El Comité Econòmic i Social de la Comunitat Valenciana valora positivament la remissió de l'Avantprojecte de Llei, de la Generalitat, de Cooperació i Desenvolupament Sostenible, i considera que les observacions contingudes en el present dictamen contribuiran a millorar el mateix, sense perjudici de les consideracions que puguen realitzar-se en el posterior tràmit parlamentari.

Vist i plau
El president
Rafael Cerdá Ferrer

La secretària general
Mª José Adalid Hinarejos